

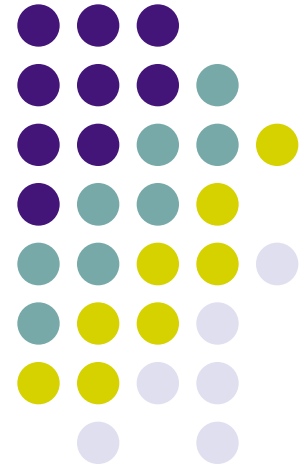
Facultat de Ciències de l'Activitat Física i l'Esport

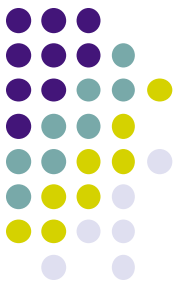
Metodologia de l'ensenyança de l'AF i l'esport

Prof. ALEJANDRO MARTINEZ

Tema 2

Aspectes estructurals organitzatius d'una sessió

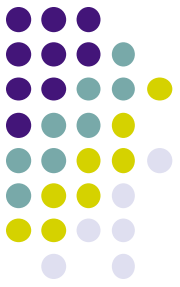

Introducció

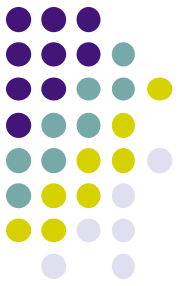
- Els aspectes estructurals i organitzatius, juntament amb el control de la classe, configuren els principals motius de preocupació dels docents novells (Del Villar, 1993).
- La funció dels aspectes estructurals i organitzatius consisteix a facilitar les condicions del procés d'ensenyament-aprenentatge (Pieron, 1988).

Què veurem en aquest tema?

- L'estructura de la sessió d'ensenyament de l'AFE i la gestió del temps.
- Aspectes organitzatius referits a rutines d'actuació, alumnes, espai i material.

Estructura general d'una sessió

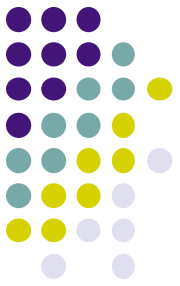

Part inicial (15-25%)	Fase d'arribada
	Fase informativa
	Fase activa (escalfament)
Part principal (50-70%)	Múltiples possibilitats organitzatives
Part final (15-25%)	Fase activa (tornada a la calma)
	Fase informativa
	Fase d'eixida

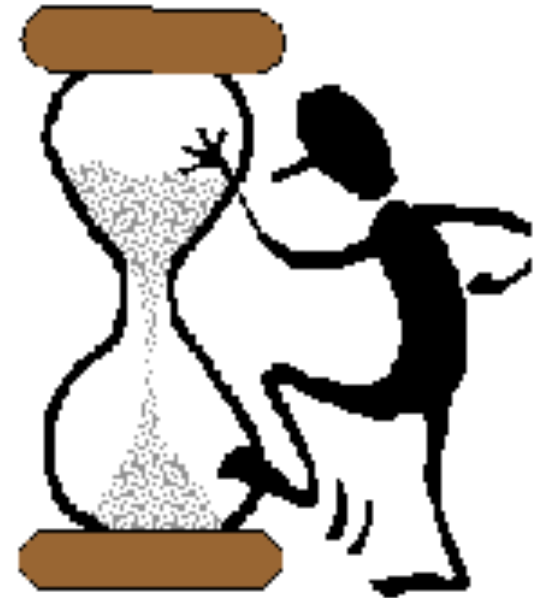
<i>Parte inicial</i> (12'-15' aprox.)	Fase de llegada (3'-4' aprox.)
	Fase informativa (3'-4' aprox.)
	Fase activa (6'-8' aprox.)
<i>Parte principal</i> (20'-30' aprox.)	
<i>Parte final</i> (12'-20' aprox.)	Fase activa (3'-5' aprox.)
	Fase informativa (3'-5' aprox.)
	Fase de salida (2'-10' aprox.)

La gestió del temps de la sessió

(Pieron, 1988)

- Temps útil o funcional
- Temps disponible per a la pràctica
- Temps de compromís motor
Estratègies per augmentar el temps de pràctica motriu en les classes d'Educació Física escolar (Olmedo, 2000).
- Temps emprat en la tasca
- Temps d'espera (Siedentop, 1998)

Estrategias para aumentar el tiempo de práctica motriz en las clases de Educación Física escolar

José Ángel Olmedo Ramos

Licenciado en Educación Física

Profesor de Enseñanza Secundaria

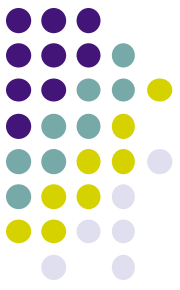
Entrenador Superior de Natación

Entrenador Nacional de Balonmano

Resumen

El análisis de la práctica diaria pone de manifiesto los escasos minutos con los que realmente cuenta el alumno para practicar y poder conseguir los objetivos marcados. Este artículo trata de presentar una serie de recursos y estrategias que ayuden al profesor de educación física a reducir el tiempo dedicado a la pre-

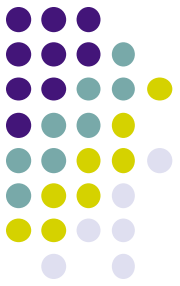
Tiempo de Programa	100 %	60 min
Tiempo útil o funcional	no < al 80 % del tiempo de programa	≈ 48-50 min
Tiempo disponible para la práctica	entre el 70-80 % del tiempo útil	≈ 35-40 min
Tiempo de compromiso motor o de práctica	entre el 50-60 % del tiempo disponible para la práctica	≈ 20-24 min
Tiempo empleado en la tarea	> al 70 % del tiempo de compromiso motor	≈ 14-16 min

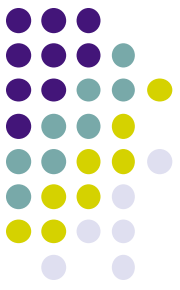
Tinning (1992) "[...] Els xics passen en els classes d'EF al voltant del 28% del temps de classe esperant que alguna cosa passe (esperant en fila, esperant que els toque el torn, esperant que porten el material, etc.). Fins a un 20%, en tasques organitzatives. [...] Al voltant del 20% del temps de classe reben informació per part del professor. [...] I només al voltant del 25% del temps el fan servir per realitzar activitat física real".

Existeixen estudis on es constata que el temps de pràctica o activitat motriu no representa més d'un 30% del temps útil. És a dir, els alumnes disposen de 15 min reals de pràctica a partir de 50 min de temps funcional.

Rutines d'actuació

- A les sessions d'ensenyament de l'AFE hi ha moltes situacions que tendeixen a repetir-se. Si aquestes situacions no són previstes organitzadament per endavant poden desviar o retardar el desenvolupament d'una sessió.

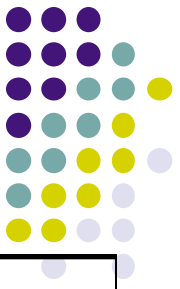

Rutines d'actuació

Les rutines són senyals i indicacions preestablertes per endavant pel que fa a disposicions espacials, materials i temporals que se solen utilitzar en classe i que els alumnes coneixen i hi responen.

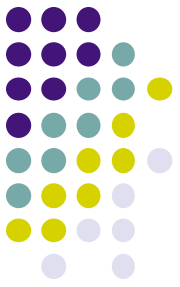
Podrien ser rutines: els procediments establerts per treure el material, maneres emprades per a donar començament a la classe o acabar-la, l'espai on l'alumnat es concentra per rebre la informació, el sistema de senyals que el docent emprava per sol·licitar l'atenció de tota la classe.

Rutines d'actuació (Siedentop, 1998)

<i>Rutina</i>	<i>Descripció</i>
Entrada	Saber què fer quan s'entra al gimnàs. Aquesta rutina inclou sovint la pràctica d'una activitat inicial o d'un exercici d'escalfament, així com l'assignació d'un espai precís.
Escalfament	Una sèrie d'exercicis per fer sense directrius o supervisió del professor.
Estar atent i romandre tranquil	El senyal del professor demana als alumnes estar atents i el grup reacciona amb aquest senyal.
Atribuir un lloc	El professor demana a un alumne que es col·loque en un lloc precís.
Cridar l'atenció	La manera correcta perquè l'alumne obtinga l'atenció del professor.
Reunir	Una manera apropiada de reunir-se al centre del gimnàs quan el professor ho demana.
Dispersar	Una manera apropiada de dispersar-se en l'espai per practicar una activitat.
Material esportiu	Les estratègies per a traure o col·locar el material.
Recuperació	Una manera apropiada de recuperar una pilota quan cau en territori contrari durant un exercici o joc.
Iniciar	Un procediment per començar a practicar ràpidament l'activitat després del senyal.
Límits	Els procediments particulars per a romandre en certs espais del gimnàs o sobre els terrenys.
Finalitzar	Un procediment precís per finalitzar una lliçó; inclou habitualment la tornada a la calma i balanç de la lliçó.
Comiat	Un procediment per allunyar-se del lloc de treball i tornar a la classe o al vestidor.
Gestió diferent	Tots els procediments relacionats amb el vestuari, la utilització dels lavabos i de les fonts així com les sortides del gimnàs durant la classe.

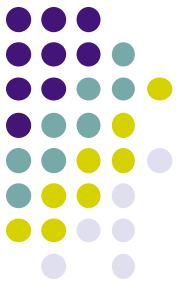
L'organització de l'alumnat

- 2 elements a tenir en compte:
 - La seua distribució o agrupació.
 - La seua ubicació en l'espai o formació.

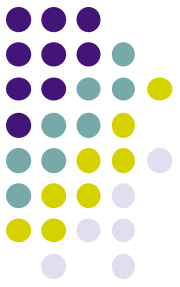

Distribució o agrupació de l'alumnat

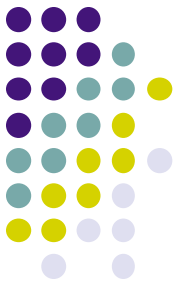
Grup massiu	Distribuir el grup en 2 meitats	Distribuir el grup en 3 terços	Distribuir el grup en 4 quarts	(...)	Agrupar per trios	Agrupar per parelles	Individual
-------------	---------------------------------	--------------------------------	--------------------------------	-------	-------------------	----------------------	------------

Ubicació en l'espai o formació de l'alumnat (Pieron, 1988)

- Formacions:
 - frontals
 - en cercle
 - en quadrat
 - en circuit o en estacions
 - per grups de treball
 - disperses

L'organització de l'espai i dels recursos materials (Blández, 1995)

- Espai total:
 - Espais d'activitat
 - Espais de trànsit
 - Espais neutres
- Espais + materials = ambient d'aprenentatge